

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

Van't neghenste hoofd-stuck.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

M. En is sulcks oock niet de Vader ende de Sone?

D. Jae hy / maer de heyligheydt / ende heylighmaeckinghe wordt den heylighen Geest toe-gheschreuen / om dat hy is de liefde des Vaders / ende des Soons: ende wt Godts liefde comt alle onse heyligheydt.

M. Hoe wordt een mensche heyligh gemaect?

D. Als Godt sijn gratie in des mensches siele instoet / waer deur hy hem supuert van alle sonden / ende verciert met Goddelijcke gauen ende deughden.

M. Wat leert-dy hier uyt?

D. Ons herte al-tijdt supuer houden van sonden / op dat de H. Geest in ons blijue wonen / want hy wordt veriaeght oock met een doot-sonde.

Van het neghenste hoofdt-stuck.

M. Wat hebt-dy in d'neghenste hoofdt-stuck?

D. Welcke ende waer de heylighe Kercke is van Christus in-ghestelt / ende niet vele groote priuilegien begaest.

M. Ist niet ghenoech in't generael te gheloo-uen, datter sulcke eene Kercke in der wereldt is?

D. Neen't: want ghelijck't niet ghenoech en is in't generael te gheloo-uen in eenen Christum / het welck de Joden oock gheloo-uen: maer wy moeten geloo-uen / dat die perso- en die Jesus heet / is Christus / soo moeten wy oock weten / welke vergaderinghe der menschen is de H. Kercke.

M. Waer-om dat?

D. Om sekerlijck te weten / waer wy die onspreekelijcke

kelijcke groote priuilegien sullen binden ende ghenieten / die alleenlijck inde H. Kercke te ghenieten ende te binden zijn.

M. Welcke zijn die?

D. Wtter-macten vele ende groote : want in de H. Kercke alleen 1. is te verrijghen vergiffenisse der sonden. 2. is het recht ghebruyck der Sacramenten. 3. is de supuere leeringhe Christi sonder eenigh erreur. 4. is heylighejdt. 5. zijn deughdelijcke ende verdienstighe wercken. 6. is te hopen het eeuwigh leuen : want buyten de H. Kercke en ran niemant saligh zijn / gelijck niemant leuende en bleef buyten de arcke van Noe.

M. Wat is dan de H. Kercke?

D. Een vergaderinghe der Christenen / die onder de gehoorlaemhejt des stadt-houders Christi ende S. Peeters successours d'op-rechte leeringhe Christi belijden.

M. Waer-om seght-dy onder de ghehoorlaemhejt des stadt-houders Christi, ende S. Peeters successours?

D. Om dat Christus selue dit gheleghet heeft / beuelende S. Peeter ende allen synen naecomelingen sijn lammeren ende sijn schapen / seggende (Joan. in d'leste) voedt mijn lammeren / voedt ende regeert mijn schapen. Alsoo dat Christus niemanden veur sijn lam oft schaep en kent / hy en zij in den schaep-stal / daer S. Peeter / oft sijne successour schaep herder af is.

M. Wie is de successour oft nae-comelingh van S. Peeter?

D. De Paus van Roomen / daer S. Peeter van deser werelt is ouer-leden / dien moeten ghehoorlaem zijn alle Christene menschen / t'zij Coninghen

ninghen oft Keyfers / edel / onedel / man / vrouwe / iongh ende oudt de gheheele werelddt deur.

M. Zijnder gheen teecken en, om dese Kercke te onder-kennen van andere Kercken oft vergaderinghen?

D. Sy is goet t' onder-kennen uyt haer hoofdt: te weten den succesleur van S. Peeter / van welck teecken sy oock gendemt wordt Apostolijcke Kercke / ende niet te min in dit hoofdt-stuck worden ons beschreuen noch d'ij andere teecken en.

M. Welck zijn die?

D. Dat sy is een / ende ghemeyn oft Catholijck / ende hepligh.

M. Hoe is sy een?

D. Om dat sy al-waer sy is / het selue ghelooue heeft / de selue Sacramenten uyt-reyckt ende ghebruyckt / den seluen dienst Godts onder-houdt / ende eendzachtelijck eenen Bistoor bekent.

M. Waer om is sy Catholijck oft ghemeyn?

D. Om d'ij redenen / D'eerste / om dat sy alle natien / staeten / ende conditien van menschen ontfanght / niet soo die Joden deden / alleen de kinderen van Israel. De tweede / om dat sy de gheheele werelddt deur verbruydt is / niet alleen in een landt / ghelijck de ketterijen plegghen : Ten derden om dat sy t' allen tijden gheweest is : want soo wy gheloouen / soo hebben de Catholijcken al om ghelooft ouer een hondert / twee hondert / d'ij-hondert iaren / ende al-soo voorts op-clim mende tot Christi tijden.

M. Wat heet ghy dan een Catholijck mensche?

D. Die het ghemeyn ghelooue houdt / dat is / die ghelooft ghelijck de H. Kercke de werelddt deur ende t' allen tijden ghelooft heeft.

M. Waer-om is dese Kercke heyligh? by auon-
tueren om datter gheen sondigh mensche,
maer alleen de recht-veerdighe daer in zijn?

D. Neen / want oock sondighe menschen sijn in
der H. Kercken / ghelijck inde arcke van Noe wa-
ren menschen ende beesten / ende in een net goede
ende quade visschen.

M. Waer-om dan?

D. Ten eersten / om dat niemant in de H. Kere-
ke ontfanghen en wordt hy en moet gheheyligh
zijn / dat is / deur het H. Sacrament des Doop-
sels tot Godts dienst gheconsacreet : ren anderen
om dat alleen in dese Kercke waeraghtighe heyl-
lighheydt is / ende daer buyten gheene.

M. Hoe weet-men dit?

D. Wt de miraekelen / die Godt alleen inde heyl-
lighe Kercke doet / soo tot beuestinghe der recht-
ter leeringhe / soo oock tot ghetuyghenisse van het
goedt ende heyligh leuen sijner uyt-vercozene.

M. En doen de kettters oock gheen mirakelen?

D. Neen-ly / hoe wel sy daer toe heur upterste
beste ghedaen hebben : want Godt en is gheen
ghetuyghe der valscheydt / die de kettters leeren.

M. En ghehooren de ouer-ledene tot de heyl-
ghe Kercke niet?

D. Jae sy / als wy generalijck de H. Kercke ne-
men veur alle die eenighl-sins de lidt-matē Chri-
sti sijn : Maer tot noch toe hebben wy ghespro-
ken vande sienlycke Kercke / die in dese werelddt
leeft.

M. Wie sijn dan inde H. Kercke al-soo gene-
ralijck ghenomen?

D. Snden eersten / alle heylighe Engelen / ende
alle andere heyligen / die nu inde hemel met Chri-
sto

sto regneren : Ten tweeden/ alle ghelooutighe sie-
len / die noch in't baghevier ghesupuert worden.
Ten derden/ alle ghelooutighe / ende ghedoopte
Christenen/ bier niet af-ghesmeden en zijn/ oft van
sels uyt-ghelooopen.

M. Wie zijnder buyten ?

D. Ten eersten / alle boose gheesten / ende ver-
doemde menschen: Ten tweeden/ alle die noyt het
Sacrament des doopsels en ontfinghen : Ten
derden / alle ketters / ende schismatijcken : Ten
vierden / alle die om heur fouten daer uyt-ghes-
worpen zijn/ ende inden ban ghestelt.

M. Wie heeft maght om een ander in den ban
te doen, oft in t verwaten te stellen?

D. De Paus van Roomen heeft dese maght ouer
alle de Christenen / ende de Bisschoppen / ende
sommige ander Prelaten ouer heur-lieker onder-
saeten.

M. Ist een groote straffe in den ban te wesen ?

D. Sonder twyfel me't. Want inden eersten/
die hier in is/ en magh niet den Catholijcken geen
ghemeynschap hebben. Ten tweeden/ hy en
magh de heylighe Sacramenten niet ontfan-
ghen / oft uyt-deylen. Ten derden / in-dien hy
in desen staet comt te steruen / soo en magh hy op
de ghewynde aerde niet begrauen worden. Ten
lesten/ wordt hy berooft van alle ander goedt dat-
men inde H. Kercke heeft. Hier uyt can-men
lichtelick merken hoe grootelyck dat-men dese
straffe behoort te vreesen.

M. Wat profijt heeft men in dese Kercke?

D. Ghemeynschap der heylighen.

M. Wat is dat?

D. Dat wy deelachtigh zijn van alle heylige Sa-
cramen

cramenten / sacrificien / ghebeden / ende andere goede wercken / die inde selue Kercke gheschieden.

M. Hebben wy oock ghemeynschap met de Heylighen die inden hemel zijn, ende met de sielen, die int vaghevier veur haere sonden vol-doen?

D. Jae wy: want de Heylighen des hemels bidden veur ons / ende oock veur de sielen die in't vaghevier lijden: ende onse ghebeden / Missen / ende andere goede wercken zijn oock seer profijtelijck de selue sielen / om heur te verlossen oft te helpen.

M. Zijn wy oock deelachtigh der verdiensten der Heylighen, die nu met Christo inden hemel regneren?

D. Jae wy / by-sonder van haer lijden ende pijnen die sy bouen haere sonden hebben verdragen.

M. Hoe vercrijghen wy die?

D. Veur den Af-laet / die ons de stadt-houder Christi mede-deylt.

M. Hoe gheschiedt dit?

D. Int Sacrament der biechten worden ons alle sonden al-soo vergeuen / dat wy versoent worden met Gode / weder-om ghemaecht zijnde kinderen Gods / ende verlost vande pijn der hellen: mazer nochtans bliuen wy ghehouden eenige tijdelijcke pijn te lijden tot eenighe voldoeninghe onser sonden. Als nu den Af-laet comt / die neemt ons dese obligatie af / ende inde plaetse dat wy liiden sonden / werdt Gode ghepresenteert ende van hem ontfanghen het lijden ende de pijn der Heylighen vereenicht met het lijden Christi.

M. Vvat vruchten nemt ghy uyt dit hoofdstuck?

D. Drij: de eerste / gheen dingh op deser werelddt
meer

meer vreesen ende schouwen / dan buyten de heylighe Catholijcke Kercke te zijn. De tweede met grooster begeerten ende deuotie de Af-laten ghenieten / als sy ons gheiont worden. De derde / neerstelijcken veur de gheloouige sielkens bidden.

Van het thiende hoofdt-stuck.

M. VVat wordt ons in't thiende hooft-stuck veur-ghhouden?

D. Dat in der H. Kercken is van Christo maght en authozitept ghelaten alle sonden te vergheuen.

M. VVien heeft hy die maght ghegheuen?

D. Den Pziesteren wettelijcken daer toe gedeputteert.

M. Hoe vergheuen sy de sonden?

D. Veur de Sacramenten / ende by-sonder veur t' Sacrament des Doopsels / all-men eerst inde H. Kercke ontfanghen wordt / ende veur de absolute inder biechten / all-men naer't Doopsel ghesondicht heeft.

M. VVat sonden worden ons vergheuen?

D. Alle sonden / hoe groot en menighvuldigh sy oock zijn : nochtans niet onderschil / dat d'ersonde alleen in't Doopsel vergheuen wordt met alle d'andere / die daer by zijn / inde biechte alle de sonden naer't Doopsel ghedaen.

M. VVat leert-dy in dit hoofdt-stuck?

D. Twee dinghen / d'eerste / nimmermeer wanhopen van Gods genade / want gheen sonden soo groot oft menighvuldigh en zijn / men cause inder H. Kercken vergeuen: d'ander / den Pziesterlijcken staet ceren / den welcken Christus in sijn placste ghestelt heeft / om de sonden te vergheuen.

Van